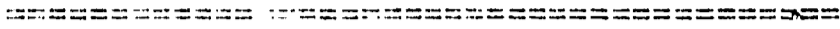

פ ר ט י כ ל ס . ח / 3

מלידת הועדה לעניני פנים
שהתקיימה ביום ג' ט"ז בשבט תשי"א (23.1.51)
בשעה 9.00

נרמזו חברי הועדה: ז. וורהפטיג - היו"ר

- י. ספיר
- א. פראי
- ד. שרי
- נ. ילין-סור
- י. בן-צבי
- ת. טובי
- י. גורי
- ש. מרלין

מזמנים: מר סחר - המפקח הכללי של המשטרה.

חסרו חברי ועדה: ד. הכהן

- א. כהן
- ב. מינץ
- מ. סנה
- א. שפטל
- ט. אלדין-זעבי

סדר-היום: המשך הדיון על עניני המשטרה.

י. סחר:
המפקח הכללי של המשטרה
אני סיימתי את הדו"ח שלי בישיבה הקודמת ואני מוכן עתה להשיב על שאלות.

י. ספיר:
בשעתו נתפרסמו כמה ידיעות ביחס לצורות הטעצרים של אנשים בעקבות המלחמה בשוק השחור. כל המבנה של האקציה הזאת מצד המשטרה היה בה קצת יותר מדי כן הפסול, ובשאלת השאלה: (א) למה היה צורך לנקוט באמצעים מסוג זה; (ב) למה היה צורך להתמיד בשיטה זו; (ג) למה היה צורך לחכות עד אשר בלתי-המשפט יבזוף במשטרה בתורה בולטת, ורק אחרי-כן להפסיק בזאת; (ד) מי היה אחראי לכך?

כן נתבררו בהמשך המשפטים, כמה דברים "קצת" פליליים במידה שהדבר נוגע לעדויות של שוטרים או שוטרות. המסקנה סכל התנונה המצטיירת היא פשוטה מאוד: היתה מק ברזמליות לפורצה את הגבולות ומצאה לה הזדמנות להוכיח את כוחה באורה לאשרי בלתי מואדקת. אינני מיחס למשטרה ולבנו כוונות פוליטיות, אבל המסקנות מכך הן בודדות פוליטיות. כל זה נותן תמונה עגומה טאפיזודית בחיי הצבור והסתתפות המשטרה בחלק זה.

א. פראי:
שאלה: קראנו אתמול על פסק-דין שניתן לגבי שוטרים שאנסו ערביה. ראיתי לדעת מדוע באה פרוצדורה כזאת שהוטרים הועמדו למשפט אומיניסטריאליל המשטרה ולא לבית דין אזרחי?

הועדה לעניני פנים:
23.1.1951

מפ.

ז. וורהפטיג:

בעתון "הדור" נתפרסם דין-וחשבון מפורט על היחס לעצורים. אינני יודע באיזו מידה הדין-וחשבון הזה נכון, כי סופרו שם דברים מאד לא נעימים. הייתי רוצה לדעת מהי מידת האמת של הדברים האלה.

בדרך כלל מתפרסמות ידיעות בעתונות על המסורה, אבל המסורה אינה מוכיחה, או שאינה מגיבה כלל. אם המסורה אינה מגיבה בכלל על הדברים המתפרסמים עליה בעתונות, הרי מתקבל בצבור הרושם שהדברים הם נכונים. אני מבין כשהמסורה אינה מגיבה בשעה שמתנהל משפט, וזאת מחסי בזיון בית הדין, אבל כשהיא אינה מגיבה כלל על כל מיני האסמות שופלים עליה, מתקבל הרושם שכל מה שנאמר-זה נכון. על המסורה לתקן את הדברים.

ב. ילין-סור:

אנו קוראים בעתונות בזמן האחרון על תפילת מבריתים. ידועים הדברים שנתפרסמו ביחס לקופסאות הבשר והלעונות, ועכשיו האניין עבר לבנקייקים. מדוע לא מגיעים הענינים האלה לידי בירור משפטי?

א. ילין-סור:

האם אפשר לטעוע יותר פרטים ביחס להברחה בבנקייקים?

ד. סרי:

אני רוצה לשאול את המפקח הכללי, אולי יאמר לנו כמה מכוניות עוד תטרפנה בירוסלים וכמה אסונות עוד יהיו בעקבות הפעולות הללו, עד אשר יושם קץ להסתוללות הפראית של הקנאים?

ה. ילין-סור:

מהו העונש המכסימלי לבית דין שמסעתי של המסורה יכל להטיל, ומה הן הסמכויות שלו?

ב. ילין-סור:

האם אתה חושב שהעונש שניתן ע"י בית דין שמסעתי של המסורה ביחס להכאת אזרחים (על כך נתפרסם פסק-דין) היה טפיק?

מ. י. סחר:

ראשית ברצוני לסיים את הדין-וחשבון שלי מהיטיבה הקודמת בענין ריטוב-טריפוס. אין שום ספק שנחלנו כללון גמור בזכויו של ריטוב. כבוד היופס במקומו טובח ואינני רוצה להגיד אף מלה אחת בענין פסק הדין, אבל אני טוטרח להגן על עמדתה של המסורה בענין זה, כי הדבר יכל להיות סוזר שהבאנו את ריטוב לדין ובית המשפט זיכה אותו.

אני מסרתי דין-וחשבון לראש המטסלה בענין-זה. (מר סחר טצטט קטעים מהדין וחשבון שלו לראש המטסלה). יחד עם הדין וחשבון מסרתי גם את תעודת הרופא שבדק את הסמל שוורצברד (זוהי תעודת רופא של לשכת הבריאות המחוזית - ד"ר מזרחי).

אני חושב שהיתה לנו הצדקה גמורה להביא את ריטוב לבית הדין. לו ריטוב היה כל-כך חף מפשע - הוא לא היה מופיע אצלי ומציע הצעות של "סולחא". האני לא היה בסדר. אני יודע שהוא היה שיכור בשעת מעשה, אבל זה אינו מצדיק את העובדה שהוא הכה שוטרים - ומשום כך הוא הובא לבית הדין, ואנו נכשלונו. גרסון ריטוב איננו סליח שכולה תכלת. היו לנו נגדו 2 תיקים. תיק אחד בוסל בזמנו בעת החנינה הכללית, והתיק השני היה בענין אמיגים גבובים שהוא קנה אותם. אבל מכיון שהיינו זקוקים לו על-מנת לתפוט את החבורה, היינו טוטרחים לבטל את התיק שהיה נגדו. הוא עוטק עמה עם ערבים בכל מיני עסקים כשרים ולא כשרים. כשהוא הולך ברחוב, תמיד הולכת טבינו חבורה שלמה של "ידידים", או יותר נכון סעיין "שומרי ראש". הוא הלך עם חבורה שלמה של ידידים - ובזאת התחיל הענין.

יש במקרה זה גם כמה מקרים תמוהים מאד

י. סחר:

שהם חסוריים ביותר ואני מביט עליהם תוך חרדה גמורה. זאת ביחס לאותם הסוטררים שהיו אריכים להופיע כעדי תביעה. ריטוב אמר לי שחזרו אותו, וכי טריפוס ארגן את הסכות. הענין התחיל בזה, שלאחר שטריפוס שמע שהסטל סורצברד קבל סכות, הוא החליט על דעת עצמו שלא יהיה זה נורא אם "ילמדו" קצת את ריטוב. ואטום הרביצו בו. אני קפאת על כך תלונה מריטוב, ולאחר שקבלתי את התלונה הזאת טיבתי בזה (דוקר) (בראשות הקצין זלינגר) בענין זה. ריטוב טען שהוא הכיר יצחק טריפוס שהכו בו. לפיכך נתתי הוראה להעמיד את שני הסוטררים האלה לדין. יצחק טריפוס הסוטררים האלה יופיעו לדין, הם יאמרו שם את האמת. חזק לי לציין, כי ריטוב טרב לשתף אתנו פעולה, והוא רצה שאתן לו תעודא שהוא יוכל לתבוע את טריפוס למספט. מה שמזר הוא, כי אותם הסוטררים שהיו אריכים להופיע כעדי תביעה נגד ריטוב, העידו לטובת ריטוב בעת המספט. עובדה זו היא חוזרה. שני הסוטררים האלה הגישו אחר-כך התפטרות מספטרה, ואחד מהם עובד אחר-כך אצל ריטוב. בזמן המספט עצמו הוחלפו פתקאות בין ריטוב והסוטררים, הפתקאות נעארו בבית המספט, ואחר-כך טופיע הסניגור של ריטוב עם הפתקאות האלה כחומר נגד טריפוס. כל זה טלמד על קנוניה בין ריטוב, העורך-דין שלו, וכספר שוטררים. הענין הזה חסור, ולצערי השופט לא דאח את הדבר. לדעתי הופוט לא היה אובייקטיבי. ועוד אוטיף ואומר, כי לפני המספט קרא השופט את סר ישורון שיף לחדרו ואמר לו שהוא איננו רואה להכנס כאן לענינים שבין המסטררה וה"הגנה". סר שיף התפלא מאד על גישתו של השופט ואמר לו שיש חוק במדינה ועליו יהיה להוציא את המסטררות בהתאם לחוק המדינה.

כמוכן שכל הדבריה האלה אני צריך להטיק מסקנות טרחיקות לכת. אני נתתי פקודה להרחיק מיד את טריפוס, ושלחתי לחיפה את סר נחסיאס לחקור בכל הפרטה, וכל מה שעוד יתגלה יועבר לבית הדין, כגון: מי מסר עדות שקר, או מי אחראי על תליסת הדפים וכו'.

י. ספיר:

האם אין להטיק מכל העובדות האלה שזה לא יכל להיות רק מקרה בודד ?

סר י. סחר:

אינני סוכן להטבע שטוטר בודד פה וסם איננו עושה דבר שהוא בלתי חוקי.

אשר לענין טריפוס - אני סודה שנכסלתי. היו לי חסכות לפני סמינתי אותו. הוא היה בטעתו לליז ול ספקד ההגנה בירוסלים. הקצין סתוי לחץ עלי שאקבל אותו. הו-לין שהיא סוכטר וסטור לעבודתו. אטום זה נכון, אבל הוא איננו אדם נכון, וליז בו סתהו ברוטאלי. הוא ססוצא גרמני. הוא בא לארץ בן 15, ואטום איננו יוצא להסתמס בבטוי חריף, אבל יש בו סתהו מ"נאציות". כל תפיסתו היא "גוספילת". קויתי שיסתלטו עליו, אבל קרה מה שקרה. אלה הם כסלונות סמוכרתיים לקרות.

אוחו כסלון היה לבי ביחס למקרה האונס באבו-גוס. זהו מקרה חסור. ארבעה שוטררים - עוליים חדשים (ברובם מעיראק) אנסו ערבליה שהיתה נידונה לגירוס למחרת היום, ונפטן ללילה שהתה בתחנת המסטררה. המקרה קרה בתחנת המסטררה עצמה. הסתתפו במעסה עצמו 3 שוטרים, אבל הרביעי שהיה נוכח לא התנגד לכך. דברים כאלה סוכרתיים לקרות, מאחר שהאנשים האלה לא קבלו איסון מיוחד. אלה הם בעיקר עוליים חדשים שנלקחים מן הסחנות, אנו סלכישים אותם כגדי שוטררים וסולחים איתם לתפקיד. בני-הארץ אינם באים למסטררה. זהו המצב.

אשר לבתי הדין המסמעתיים של המסטררה, הרי יש להם סמכויות כמו לבית דין אזרחי במדינה. העונש המכסימלי שהם יכולים להטיל הוא שנתיים מאסר. את האנשים האלה שלחתי לבית דין מסמעתי סטבה פשוטה: אני יוצא מכלל הנחה שאים מסטררה שחטא תוך כדי סילוי תפקידו - חטא חטא הרבה יותר חסור מאשר אזרח שצורר על אותה עבירה. אם אני אביא אנשים כאלה לבית דין אזרחי, השופט לי יביא בחשבון את הנקודה של הפרת המסמעת תוך כדי סלוי תפקיד ואז העונש יוקל, בה בטעה שביית-דין מסמעתי של המסטררה יחמיר.

ז. וורהפטיג:

האם הדבר מדוע את היועץ המשפטי למסור
את הדבר לבית דין פלילי? האם בית
דין מסמעי יכול לשפוט בכל עבירה?

י. סחר:

המפקח הכללי של המיסרה
פקודת המסירה היא מאד גמישה. אפשר
להביא לדין על כל עבירה שהיא בניגוד
לסדר ולמסמעת. בדרך כלל, ביחס לכל
המסמעים הפליליים הרציניים, אנו מתייעצים קודם עם היועץ המשפטי.

היו"ר ז. וורהפטיג:

האם המקרה הזה היה ידוע ליועץ המשפטי?

י. סחר:

אינני יכול כרגע להשיב בדיוק. אני צריך
לבדוק את הדבר. אני רק יכול לומר, כי
בדרך כלל הענשים של בתי הדין האזרחיים הם הרבה יותר קלים מהענשים
שלנו, מכיון שאנו מביאים גם את הטומנט של הפרת מסמעת תוך כדי סלוי
תפקיד. למעשה היו היוטריס האלה צריכים לקבל סנטיים. אבל היתה
הקלה במידת מה בגלל העובדה שהם עולים חדשים וכל האסטוטופירה לא
היתה ידועה להם. טעות כך הקל בית הדין בענשים. (6 חדשים פחות משה
שהיו צריכים לקבל).

ג. ילין-טור:

כיצד נתגלה הענין?

י. סחר:

המפקח הכללי של המסירה.
בשעה שד"ר בירן נפגש עם עזמי נסחיבי
(מהצד הסובי של הגבול) הוא ספר לו על
המעשה הזה (זה קרה לפני 3 חודשים). ד"ר בירן מסר אחר-כך את הדברים
למסירה.

י. גורי:

האם הסיפור שלכם קשור לאיזו שהיא
פרוצדורה מספמית?

מר י. סחר:

הפרוצדורה היא בהתאם לחוק המדינה ולפי
פקודת המסירה. שם מוגדרות גם כל הסמכויות
של המפקח הכללי ומה שנובע מזה.

י. גורי:

מהו הרכב בית הדין, וכיצד הוא מתמנה?

מר י. סחר:

ישנה פרוצדורה קבועה. הפרוצדורה הקיימת
מתבססת על הפרוצדורה שהיתה נהוגה בימי
הבריטים.

ג. ילין-טור:

מהו העונש המכסימלי בבית דין אזרחי
עבור מקרה אדנס?

היו"ר ז. וורהפטיג:

אני חושב שבמסביבות אלה העונש המכסימלי
הוא 7 שנים.

ג. ילין-טור:

לדעתי ענין כזה צריך היה להיות טועבר
לבית דין פלילי.

י. ספיר:

האם היופטים בבית דין מסמעי של המסירה
הם בעלי השכלה מספמית?

י. סחר:

לרוב הם בעלי השכלה מספמית. במשפט זה
ישנו: ישורון שיף, מפקח מחוז חיפה
שהוא עורך-דין, מר באש - ראש המחלקה הארגונית, ומר הוכסטטר שגם הוא

י. סחר: כמו-כן יכולים הנאשם למחור להג
הגנה. במקרה זה תגן על היוטריה עורך-
דין אזרחי - כהן.

ענין צוריאנו: המשימה של נהגה בפרוטקטיות.
הודעתי על כך גם בישיבה הקודמת. הבעיה היא, האם יאמרו לגיליים בדרך כלל
לטפל בטוב מסויים של פושעים ולא היינו רגילים לטפל בטוב זה של
אזרחים. נכון הוא שהיוטרים שלנו נהגו בטקרים עליו מתוך ההרגל שלהם
לגבי אסירים טובג אחד. אנו שנינו את הקו סיד לטחור למה ימים. לטענה
היתה טבסה להטיל פחד על הצבור לאחר התווה ובוהו ידו בשטח הטוק השחור,
ולכן באה ההוראה לאסור את האנשים ולא לשחרר אותם, **אלא למחלין אותם**
עד למשפט. את פקודת הכבילה בטלתי לאחר יומיים יללה מתוך כך ובעצמי
לא יכלתי לראות את הדבר. במקרה נוכחתי כיצד פוציאים אנשים טבית
המשפט כשהם כבולים. כל הדברים האלה נובעים מתוך העובדה שאין אנו
רגילים לטפל בטוב זה של אסירים, ולא היה לנו כל נסיון קודם בשטח זה.

בענין צוריאנו לא היו כל עלילות. מוסרת
חסרת נסיון בשטח זה הלכה לבדוק את המצב. היא לא הלכה טרצון עצמי,
אלא נשלחה ע"י המסוננים עליה לקנות זוג נעלים. כסובן, כי בטעה מוסרת
כזו, שהיא חסרת נסיון, עוסדת בבית המשפט ופולה עוסד עורך-דין טבוטה -
היא מתבלבלת ועדותה נפטלת, כי היא אינה יכולה לעמוד בפניו.

לפני שבועיים פתל בית הדין בירושלים
עדות של מוסר במקרה דוסה, ובית הדין פטל בכלל את הטיטה הזו. ואני
טודיע שאנו לא נוכל להלחם בטוק השחור בדרך אחרת (- לשלוח מוסרים
לבתי המסחר על-סנת לקנות מצרכים), היות ואין דרך אחרת. הצבור
אינו מסתף פעולה אתנו. לא קבלנו אף תלונה מן הצבור! זאם אתם רוצים
שאנו נלחם בטוק השחור - עלינו לנקוט רק בדרך זו. כלומר: על-ידי
מוסרים בלבוס אזרחי.

ז. וורהפטיג: הדרך הזו אינה נכונה. מוסר לא בא
לקנות בדרך הרגילה, אלא בא ומעורר
עבירה ומסיד את בעל החנות בנסיון.

י. סחר: אין דרך אחרת מאשר לשלוח מוסרים
בלבוט אזרחי, כי הצבור אינו מסתף
אתנו פעולה.

היו"ר ז. וורהפטיג: בארצות אחרות מוסרילים מסתובבים בחנויות
ותופסים את בעל החנות בטעת טעסה, אבל
הם בעצמם אינם מעוררים את העבירה. בדרך זו אתם מתפסו רק את העבירות
הקטנות ולא את העבירות הגדולות.

י. סחר: אין לנו דרך אחרת. אם לא נוכל לנקוט
בדרך זו - לא נוכל להלחם בטוק השחור.

י. ספיר: הצבור בחלקו הגדול אולי רוצה שיהיה
טוק שחור.

ר. טרי: אני חושב שאי-הסתוף מצד הצבור בא מתוך
מסורת גלותית שלא ליתוף פעולה עם המרדה.

י. בן-צבי: ישנה מסורת של דורות ו"לכלוינים לא
תהיה תקוה" וזה כמו טבוט בדם.

י. סחר: היחס לאסירים בטענה:

לא קראתי את הדברים שנמסרטה ב"הדור".

י. סחר:

אבל בדרך-כלל נכון הוא שהתנאים/בהם/אנו מחזיקים עצירים, ודלי הם
סאד פריטיבייט. בתי-המעצר שלנו נמצאים תוך בניני המיטרה. ובדרך-
כלל זהו חדר קטן בלי אויר ובלי אור. לפני שנתיים נסלתי להכניס מטות
(היו רק סזרוניס) אבל היינו מוכרחים לבטל זאת כז היו פודעים
שהיו מפרקים את המטות והברזל היה מיסס להם זליק ביד. קרא מקרה
בתל-אביב שהלמו ביותר בגלל זל המטה בימעה יונכנס לתא.

במקום ש... שטטיטיס את האנשים ערומים
בשעת מעצרם, כדי לבדוק אם אין להם מכשירי בריחה על גופם. כמובן שזה
נובע מכך ש-95% מהקלינטים שלנו הם פושעים ומוכרחים לנקוט בדרך זו
לגביהם. לטמלים האחרונים למעצר לא היה שיקול דעת מטפיק כדי לדעת
כי במקרי מעצרים של סוחרים לא צריך היה לנהוג כפי שנוהגים לגבי
פושעים.

אני מודע לכם בכל הכנות והרצינות
שנתי-המעצר שלנו הם למטה מכל בקרת. אין לי כל יכולת לתקן את המצב
כי חסר לי תקציב לכך. בחיפה המצב תוקן, שם התקנו את בית הסוהר
וכיום החדרים שט יפיה ומאוררים. הכטבה הוא בסדר, והתנאים הסניטריים
הם מצויינים.

כמו-כן עלינו להתקין את בית הסוהר
ביפו לבית מעצר. בשעה שבית הסוהר ברמלה יבנה - אנו נתקין את בית
הסוהר ביפו לבית מעצר. בתל-אביב המצב כיום הוא קשה מאד. רק חדר קטן
שמש כבית-מעצר.

אשר להגברות על האסמות: נכון הוא
שאין המטרה מגיבה תמיד על האסמות. עד היום לא מצאנו את הקו הנכון,
בקשר לכך ואנו מתלבטים בזאת. יש לנו אנשים רבים שאוהבים לשבת ולכתב
רשימות ארוכות בעתונות ולהתקין את המטרה. העתונות מדפיסים את הדברים
בהבלטה מטויימת, וכאשר באה ההכחשה שלנו - היא מודפסת באותיות קטנות
בדף האחרון, ואז אין להכחשה כל ערך. לצערי, עורכי העתונות אינם מתייחסים
להכחשות שלנו באותה הרצינות כשם שהם מבליטים את האסמות. יש רק עתון
אחר "חרות" שעורכו מעיר לנו כל ידיעה גיחה למטרה וטואל (לפני הפרסום)
אם אסנת הידיעה או הרשימה נכונה. לפני זמן מה הוא מטר לי רשימה שנכתבה
ביחס למטרה, כדי שאוכל בעת ובעונה אחת למסור גם הכחשה. כמובן שמה
שנכתב ברשימה לא היה נכון והודעתי לעורך העתון על כך, והוא לא הדפיסה.

(אתמול היתה לי פגישה עם עתונאים,
ספרתי להם את כל פרטי טריפוט, ובמסך יעתיים היבתי על כל מיני יאלות
מצדם).

בענין סברזחית: בדרך כלל לא אנו
מספלים בענין ההברחות. בזאת מטפל המכס. אנו תופסים יהודים ומביאים
אותם להנהלת המכס. הנהלת המכס מציעה להם יתמי אפיריות: או טידור במקום
על ידי תשלום קנט והחרמת הסחורה, ב) או משפט. זהו לפני חוק המדינה.
כלומר, פקיד המכס אומר למדע שנתפט: "אם אתה מוכן לשלם 3.000 לירות
קנט והחרמת הסחורה - בזה יפול להטתים הענין, או שנעביר למשפט" בדרך
כלל העבין מטתים במכס.

בענין הנקניקים, אני מציע לכם לא
להאמין לכל מה שהעתונות כותבים. ברור יזוהי חבורה בין-לאומית, מכיון
שיהודי אחד יושב בפריס וכולח את הסחורה, ויהודי יבני יושב בארץ וסקבל
את הסחורה. עסק ההברחות נפוץ מאוד במדינה. נעיות הברחות בכל השטחים
ובעיקר באיזורי הגבול, ובכל איזור המסולל הערבי שאיננו בזק כמעט
לתעלית הארץ. לפני כמה יבועות בקרתי באחד הכפרים במיולס, ובנוכחותי
הובאו שתי ערביות למטרה באשמת הברחה. תפסו אותן בעדה כיהן בעדה
לאיזור הגבול וברשותן בי מיוחד לחלוקים שהן לוביות, ושאינו נמצא
בארץ. כמובן שאלה הם המקרים הקלים, אבל ישנן הברחות בקנה מידה גדול
יותר. כמו כן ישנן הברחות מאורגנות. אנו עלינו עבודה מאומצת לנטשכה
כמה חדשים בעיקוב אחרי החבורה של אפטיין יארגן הברחת מקררים מאירופה
לארץ. היו לו סוכנים באיטליה וצרפת, והשתמשו בנקומנטים של עוליים חדשים.

טפ/רר

י. סחר:

העוליה היו רק צריכים לחתום על הדקומנטים, והיו מקלים עבור זה
תורה סטויימת. הטוכנים היו פוגעים אותם במסל. בצורה כזאת הבריחו
הסון סקורים, ואנו גלינו רק חלק. ההנחיות הגלה בעצם בדרכים טובות
על ידי חבורות מאורגנות.

האמצעים הם טובים ונכונים. עד עתה
היו סבירים בקופסאות ביד, לאחר שזה נתגלה הם החליטו להסתיר כנקניקים,
ואחרי שזה נתגלה יעברו בודאי לדרך אחרת.

ב. ילין-סור: מדוע הדברי האלה אינם טובאים לבית-
הדין?

י. סחר: זוהי שאלה לצריכה להיות מפנית ליד
האוצר.

בענין מכונות סטופות

אני טמחם לעובדה זו בכל החרדה. אני רואה בזה בוז רציני, אלה
הם סימנים של מחתרת. מחתרת מתחילה בדרך כלל בצורה של "עסק"
הוא מאורגן, וזה אינו מקרה של שרפת מכונות זו אלא מחתרת. יש כאן
עיקוב ובילוש ואינפורמציה מי נוסע בשבת ומי אינו נוסע. אני בכל
הרצינות מתכוון להציע ליד שלי סיבא את הדבר למסל, כי הענין הזה
עלול להתפתח לסמדים רציניים. היו גם מקרים של תיווכים על חבלות
בופניות. היו מקרים של אינמיט כליון זו: "אנו נחשוב את הילדים
שלך". אני רואה בזה מחלה רצינית של מחתרת.

ת. טובי: לפני ספר סחר סטופי עם דבריו, אני מבקש
אפשרות להעיר כמה הערות.

הכנסת העבירה לנו ב עתה את ענין התנהגות
המסטרה כלפי עצורים. מוטלת עלינו החובה לבדוק את הענין ולהביא את
מסקנותינו לכנסת. שמענו שקירה ספר סחר על הענין האלה, ואני חושב
שאנו צריכים להתרכז עכשיו רק בענין זה שהכנסת עבירה אלינו לדיון.

מר סחר ספר לנו על הנראות ספורטות
מסטה המסטרה יולח לקציני המסטה. דבר זה אינו מופיע עלי, כי אחוז
המעטים הסנוגד להוראות אלה הוא רב. מר סחר הביא לנו כמה מספרים
ביחס לחקירות של אנשים, ואני יכול לומר שזה מהווה רק אחוז קטן מאוד
מכל מה שנעשה באמת. ומה שנעשה באמת סנוגד לכל הנראות האלה. מר סחר
הביא לנו דוגמאות על חקירות שנעשו, אבל זה מהווה רק אחוז קטן מכל
הפרטה הזרת, מפני שהמרב הקיים הוא הרבה יותר רציני. ביחס למקרה של
טרמפוס אני מצטער לומר שהעובדות ספר סחר ציין לא היו נכונות. קודם
כל פסק הדין ציין שזהו סנוגד לדעתו של מר סחר. ישנו עוד הרבה דברים
שאפשר לעמוד עליהם, אבל אינו רוצה לחזור על כל הפרטה, ואני רוצה
לעמוד רק על שני דברים. קודם כל על ענין החקירה במסטה: מר סחר אפר
שהם לא יכלו להמשיך בחקירה הזאת. זהו דבר ציני. הוא אפר שהם לא יכלו
להטיל ספני-סגורסון ריטוב סרב להופיע ולהעיד נגד סני-סגורסון שהוא
הכיר אותם. אני יודע שהעובדות היו אחרות לגמרי. למחרת ריטוב הגיש
תלונה הוקמה ועדה מסטרית, ועדת חקירה בראשות הקצינים בגדל וזלינגר.
על הקצינים האלה הוטלה החובה לחקור את הענין. הם קראו את ריטוב
ואת סריטטר (העורך-דין של ריטוב), והם סדרו את כל הטכנות שלהם בספורט.
אחרי ששמעו את דבריהם, הזמינו את סריטוס ויגיי סוטריים אחרים שריטוב
טען שהם ראו סריטוס סכה את ריטוב. ריטוב טען אחר-כך שהוא מסכים
להשיב על כל השאלות בתנאי שיתנו לו אפשרות לאכול את סריטוס ואת
הסוטריים כמה שאלות בענין זה. החוקרים פטלו את הדרישה הזאת של ריטוב,
ורק אחרי זה הוא אפר שאיננו מוכן יותר להשיב על השאלות. כל זה רשום
בפרוטוקול. שני הקצינים החליטו שהם יסגרו את החקירה הזאת. מהו ערך
החקירה המסטרית הזאת - זה צויין בפסק הדין של בית הדין.

י. סחר:

האם קראת את פסק-הדין ?

ת. טובי:

קראתי לו שהיה כתוב בעתונות.

י. סחר:

אין זה אומר שקראת את פסק-הדין.

ת. טובי:

מה שקרה בחקירה המלטרית, פוטל בעיני כל חקירה מסטרית. אתה פוטל את הידות של שני הסוטרים, ואתה אומר שהיתה כאן קבוצה - אבל אני אומר שהסוטרים האלה עזרו הרבה מאד לגלות כל מיני פעילות לא טובים במסטר. איך אתה יכול לומר שהחקירה המלטרית היתה צודקת, אם הסוטרים האלה עמדו תחת הלחץ של טריפוט, והוא אמר להם מה להגיד ? והרי טריפוט הוא הסמונה עליהם.

י. סחר:

המפקח הכללי של המסטר. אתה הית במקרה זה במקום שאסור להיות בו. אסור לומר איש להכנס לסטח צבאי.

ת. טובי:

ברצוני לומר שאחת המסקנות שלנו מכל הדיון הזה צריכה להיות שיש צורך לבדוק מחדש את המנגנון של המלטר.

את המנגנון של המלטר.

י. סחר:

ועוד הערה: מר סחר הזכיר כאן את ענין ה"סולחא" שהוצעה ע"י גרסון דיטוב. וברצוני לומר עובדות אחרות: אני יודע כי המסטר היתה היוזמת של הסולחא הזאת. דיטוב הוזמן על-ידי מר סתוי לביתו בתל-אביב. בפגישה הזאת היה נוכח גם הקצין סור. בביתו של מר סתוי נאמר לדיטוב שאם הוא יבטל את טענותיו כלפי המסטר, יבטלו גם הם את ההאשמות שלהם כלפיו. דיטוב אמר שהוא מסכים אבל בתנאי אחד - סטריפוט יפוט. הם אמרו שאת זאת הם אינם יכולים לקבל. אין זה נכון שדיטוב בקט "סולחא".

ת. טובי:

אני רוצה בזה לגלות את האמת על המסטר במסטר, מסטר שצריכים לשנות אותו. קצינים גבוהים רבים ניסו להגן על טריפוט, כי הם היו קטורים אותו בכל מיני פעמים לא בריאים. עובדות אלה מביאות אותנו למסקנה, כי מנגנון המסטר צריך לעמוד בפני בדיקה נוספת, ובעיקר לגבי אותם האנשים שהביאו עמם למסטר ישראל את הטרדיציה של המסטר המנדט.

י. סחר:

אני בני יודע אם למר סחר ידועים פרטים על התנהגות הסוטרים בצפת לגבי אסירים מוג-ש-חלב.

י. סחר:

אולי המסטר מדוע נאסרו אנשים אלה ?

ת. טובי:

זה לא מענין אותי. הם היו עצורים במסטר צפת והם הוכרחו על-ידי שנים מקציני המסטר בצפת לטבת על פרלמנטים חמים. בא אחי-כך רופא שבדק אותם בפני הקצין רודין. (זה היה בתאריך 20 בדצמבר 1950). הורי האנשים האלה שלחו מברקים בענין זה ליר המסטר, וכן היתה התערבות של עורך-דין. יכל להיות שהאנשים האלה היו גמנים, אבל אינכם רשאים להתנהג כלפיהם בצורה כזאת.

י. סחר:

אני בני יודע אם אתה מכיר את המקרה של טאויל (זה היה ב-17 בספטמבר 1950) שקבל סכנת מפני שהוא בקט לבניה במקום סנדביץ. יתכן שהיו דבריה חריפים בינו לבין הסוט, אבל הכוונה היתה רעה.

ת. טובי: אשר למקרה לל עבדאללה זקוט: הוא היה תוסב טבעל-גד שהועבר לתרשיחא לפני 7-7 חדשים. יתכן מאד שהוא הלך למפר אחר בלי לקבל רשות לכך, אבל במסגרת הוא הוכה על-ידי הקצין ברגליו ובזרוע, ובין בזרוע על-ידי הקצין לקרקע ושוב הוכה. אחר-כך העבירו אותו לעכו, וגם שם הכו אותו.

אני בקשתי מכם חקירה, אבל אתם אוטורים שהדבר הזה איננו נכון. בידו ישנה תעודת רופא, ובכל זאת אתם אוטורים שאין זה נכון. מי יכול גם כן, לבדוק את הדבר?

אני מציע שוב לפיכוח הדיון הזה: על הועדה לקבוע, כי יש לערוך בדיקה של סגנון השמירה, כדי לטוהר אותה מאנשים האחראים לכל הדברים האלה, וכדי לטוהר אותה מכל מיני סנהגים נפסדים מימי המנדט.

ש. פרליון: כמה שאלות לסר סחר-שמן אינן ברוח של נקדת, אלא פשוט אינפורמציה:

פעם שאלתי כבר את סר סחר ביחס לגניבות באיזור בתי הסלון הגדולים בתל-אביב. סר סחר הליב לי בזמנו שהענין סודר וכי סינו-סוטר טיסטור על האיזור הזה. שנים נכון שבסך כמה חדשים הסצב הוטב וכמעט שלא היו גניבות, אבל בזמן האחרון הענין חודש שוב, ואחד הקרבנות היה חבר הכנסת א. בן-אליעזר שישן בכלון גת-רסון. כנראה שהגנבים השתמשו בססים מרדימים. הם פעלו בדירה בת 4 חדרים ושהו שם כמעט כל הלילה. זו הייתה עבודה מושלמת. הם לא לקחו דבר, אלא כסף. אחד האורחים שישן שם דבר עם הגנבים סתוך שינה. הגנב טאל אותו באנגלית אם יש לו כסף, והוא הסיב סתוך שינה שאין לו.

אני חושב שכדאי לברר מה אפשר לעשות בענין זה, לא רק על-פני להגן על האנשים עצמם, אלא להגן על השם הטוב של מדינת ישראל בחוץ-לארץ. לא טוב שידגורו בחוץ-לארץ על דברים כאלה, ובעיקר סגזימים בכך הקרבנות עצמם, שחזוים אחר-כך לחו"ל.

סודרתי פעם במחת הישיבות של ועדת הפנים את השאלה של הספרות האנונימית (בענין חוברת בעל "אני מאשים" שמסטיצה את האצ"ל). על גבי החוברת לא ציינתי שם המדפיס או המוציא-לאור. קבלתי על כך תשובה נכתב מסר סחר שבו הוא מודיע לי, כי בעתה בדקה חסורה מאד בכל בתי הדפוס ולא מצאו דבר. האמת היא שהחוברת הזאת הודפסה בדפוס "דבר". יש לי בדרך כלל דעה טובה על המסגרה, ואינני חושב שצריך להיות מוסחה מסדרגה ראשונה, בכדי לגלות דבר כל-כך פשוט. אינני דורש שום סנקציות בענין זה, אבל הייתי רוצה ליהיה ידוע, כי בבית הדפוס של "דבר" הודפסה חוברת אנונימית. זהו ענין פשוט, אבל יש להסיק מסקנות.

י. סחר: ושוב לענין טריפוס:

השאלה היא אם הועדה הזאת מוכנה להאטין למפקח הכללי של המסגרה שנותן הצהרה רשמית, או שהועדה מאמינה לדבריו של חבר הכנסת ת. טובי שמסע את הדברים האלה מפני אחרים. אני חוזר ומזכיר; לא היה כל ססא-ומתן בין המסגרה לבין ריטוב. ריטוב אינו יכול להיות מועמד לססא-ומתן. ריטוב בעצמו בא למסגרה והציע לסתמי (שהיה חברו מימי ההגנה) שהוא רוצה לדבר איתי. אני הודעתי לסתמי, כי אינני מוכן לנהל שום סו"ס עם ריטוב.

ת. טובי: האם הפבליקה הזאת התקיימה בביתו של סתמי?

י. סחר: זה היה במטה המסגרה. הקצין שור (שגם הוא היה ידידו של ריטוב) הביא את ריטוב למטה המסגרה בתל-אביב - אל הקצין סתמי. אחריו כן בא הקצין סתמי אלי וספר לי כי ריטוב מציע פשרה בינינו. הודעתי לסתמי שאינני מוכן לעשות "סחר" בחוק, ואינני מוכן לתום ססא-ומתן עם ריטוב.

בענין גוש-חלב: לו היה באמת כך, כפי שספר לנו חבר הכנסת טובי, לא היה הקצין בתחנה בקלות כזו מאפשר לעו"ד להפגש עם האסירים. כאשר עו"ד באקאר בא

ובקש פגישה עם האסירים - סידר ניתנה לו האפשרות לכך. העניין היה כזה: סוכתר גוש חלב ומספר אנשי הכפר קבלו נשק להגנת הכפר נגד לודדים ומבריחי סחורות מעבר לגבול. אולם אלה שקבלו את הנשק סתמו - השתמשו בו לצרכי שוד לעצמם והתנפלו על תושבי הכפרים הערביים מטיבה.

כאשר נתקבלה במשרד תלונתו של עו"ד באקאר ביחס למכות, נתתי סידור צו לערוך הפירה (הפעא חל ב-13.12.50; הבדיקה חלה ב-20.12.50). ברגע שאקבל את תוצאות החקירה - אמסור את הפרטים לחברי הועדה.

מקרה סאויל - אינני מכיר אותו. אבל אני חוזר ואומר שאנו מוכנים לחקור ולברר כל תלונה שאנו מקבלים, אבל יחד עם זאת עלי לציין, כי תלונות רבות שאנו מקבלים מערבים יש בהן הרבה מאד מהדרישן המזרחי. אולם בכל זאת אנו עורכים חקירה ככל מקרה של תלונה.

ס. מרלין:

בטרם יסיים טר סחר את דבריו, ברצוני להוסיף עוד הערה:

בפגשתי בחברה עם נציג דיפלומטי אמריקאי שגר בלפון. הוא התלונן שמחבלים במכונית שלו, ולא פעם היו גם סיטטאות קוטוביסטיות אנטי-אמריקאיות. הוא התלונן פעם על כך שהממשלה - היה זה ביום ששי או שבת - ואסרו לו שכרגע אי-אפשר לעשות דבר. זה חזר פעמים או שלש פעמים. ייתכן מאד שלא היתה כל כוונה בכן, כי הנציג הזה ראה בעובדה זו של יחס הממשלה, סימן להתנהגות סטוייכת לגבי נציגות דיפלומטית. לדעתי יש לתקן את הדבר, והייתי רוצה לדעת באיזו מידה יש יחס מיוחד למכוניות של הנציגים הדיפלומטיים בארץ.

י. סחר:

בניבות באיזור בתל הסלון:

המפקח הכללי של המטטרה.

הבניבות האלה פוזציות אותי מאד. אולם לצערי אין אנו יכולים לפתור את השאלה בעצמנו. לדעתי בתל הסלון פוזלזלים בצורה נפסדת בתפקידם. אני בעצמי הייתי בסלון "קסה-דון" ושחחתי עם מנהל הסלון, לאחר שקרו עם טקרי גביבות. אמרתי לסנהל הסלון שהוא חייב לקחת שומר. ישנו שומר אחד בכל האיזור הסמוכב בין בתל הסלון, אבל ברור שהגנבים פוזצלים כל רגע בשעה שהשומר נמצא ליד סלון אחד - הם נכנסים לסלון שני. אני אמרתי לסנהל בית הסלון שהוא חייב לקחת שומר, ולא רק הוא אלא כל בית סלון חייב להחזיק שומר לילה מיוחד שיהיה ער כל הלילה ויטכור על הסלון. באירופה אין בית סלון אחד שאין בו שומר לילה. ובכודי להבטיח את בתל הסלון כאן - צריכים גם הם לקחת שומרים מיוחדים.

אותה הבעיה קיימת אצלנו בכפרים. ישנם קטנים עצומים לגייס אנשים לצאת לשמירה, כי האנשים סטרבים לעשות זאת. צריך שיהיה חוק שיחייב את אנשי הכפרים לצאת לשמירה, אבל לעומת זאת אני רוצה להציע לטר הבטחון, כי האנשים האלה יתוחררו מחובתם לשמור בטילואים, וע"י כך נוכל לחייבם לצאת לשמירה בכפרים.

היו"ר ז. וורהפטיג:

המקרה שקרה בגבעת לאול לא היה בגלל חוסר שמירה אזרחית. יש פחות אין בכלל

שמירה מסטרתית.

י. סחר:

אחרי פלחמה ארוכה הגמתי תקציב ל-250 איש להבטחת איזור ירושלים. ובטכועות הקרובים תהיה ירושלים סגורה בטבעת שמירה מסטרתית גיוס ובלילה. תהיינה משמרות לאורך הגבולות בין השטח היהודי והערבי, המטטרות ינועו בג'יפים וגם בטארבים.

אשר לבתל הסלון: אין חוק אשר יחייב את בתל הסלון לשכור לעצמם שומרי לילה, אולם מה שאסור לעשות הוא, שהמשרד המטטלתי המטטל בהם - משרד המיירות, יודיע להם שיש להם להבטיח את

י. סחר:

בתי הסלון, גחמת יונידו להם סדרגה ה' ל-ד' וכד'. אולי בדרך זו אפשר יהיה לחייב אותם לעיות זאת, כל המעב והסת טראיג.

בענין ספרות אנונימית:

בכונן הוא שלל האלחבו לגלות את הדבר. ערכבו חקירה בכל בתי הדפוס, הכל הסטרליצות סוזין. נהלו כל טיני חקירות כבתי הדפוס בתל-אביב ובירושלים, חקרו את בעלי הדפוס ומספר מועלים, אבל לא העלינו תוצאות. בינתיה אני מבין ילינה הוצאה רשמית המוציאה את החוברות האלה.

בענין סכוניות דיפלומטיים:

בכונן גם כל ברגע הראשון חשבנו כי היה לזה אופי פוליטי, אבל נתברר במרפן סופי שלל היה כאן פגמות חבלניות בגד ארצות-הברית, אלא גביבת מטיגיה פיוטה. גלינו את החבורה והחזרנו את הצטיגים לצירות האמריקאית, בעלי הסכוניות עצמם איסיים בכך, פסום שהם טטאיריט את סכוניותיהם בחוץ.

י. גורל:

הערה מיוגע לסדרי עבודתנו: אינני סוכן ידבר שכל מה שספר לנו ת. טובי בכונן או לא בכונן, אבל מה שר טובי רוצה להגיש את הענין לועדה ואם הוא רוצה לשכנע אותנו לדבריו אנדקים - אני סבור שעליו למסור לנו תזכיר על כל העובדות הידועות לו, ואז נוכל להטיק מסקנות. אי-אפשר על יסוד פטיעה בעל-פה ותשובה בעל-פה לסקרל בו ברגע את מידת הדברים שנאסרו. כדי שנוכל לסכם את הדברים, יש לקבל את החומר בכתב. אם אתה טאסיט את המסורה, ואתה טוען ילי בטסורה מסר סטויים, ואתה רוצה לשכנע אותנו שכל זה אמת, וכי על סמך זה נטיק מסקנות - עלינו לקבל את החומר בכתב על סנת שנוכל לעיין בו היטב, ולאחר ליקול דעת נוכל להטיק מסקנות.

י. ספיר:

אני מציע שטיכום בענין זה נסכם בסבוע הבא.

היו"ר ז. וורהפטיג:

אני מטיים להצעתו של סר ספיר. אבל יחד עם זאת עלי לציין, ונדמה לי שכולנו נהיה שבעי-רצון שהענינה שהמסורה חוקרת וסוכנה לחקור כל תלוניה המוגשת אליה. אנו מקבלים כסוד-כחן לתשומת לב את דבריו של סר סחר סברגע שתקבלנה תוצאות חקירת התלוניות שבסמטעו כאן - ימטרו תוצאות החקירה לועדה.

ברצוני רק להעיר, שנדמה לי כי כדאי לחדש את ה"הוראות לטסה המסורה" שנשלחו לכל התחנות בענין היחס לעצורים, וזאת לאור התופעות בליטים האחרוניים.

י. בן-צבלי:

לפני שאבו ניגשים למסקנות או לטיכומים בענין המסורה, אני מציע לערוך קודם

את הסיוור בבתי הסוהר.

החלטת: החלטת לקיים סיוור נוסף בבתי הסוהר ביום חמישי כ"ה בשבט (1.2.51).

י. ספיר:

באחת הליניות האחרונות קבלנו החלטה בדבר המלצה להוציא לועדת הכספים בענין אישור

התקציב לבנין בית הסוהר ברטלה.

היו"ר ז. ורהפטיג:

הענין כבר סודר. שר האוצר יאסר את התקציב טיד לאחר שתקבלנה התכניות.